

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av personalfondslagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att personalfondslagen ändras så att arbetsgivaren åläggs att ge personalfonden alla de uppgifter som behövs för förvaltning av fonden. Den föreslagna ändringen är nödvändig för att trygga

att man i personalfondernas verksamhet inte bryter mot bestämmelserna i personregisterlagen.

Lagen avses träda i kraft så snart den har blivit stadfäst.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

Personalfondslagen (814/1989), som trädde i kraft vid ingången av 1990, skapade lagstiftningsmässiga förutsättningar för bildandet av personalfonder vid företag. En personalfond är en fond som bildats, ägs och förvaltas av personalen vid ett företag. För bildande av en personalfond förutsätts att företaget har beslutat att införa ett vinstpremie-system enligt vilket det betalar vinstpremieandelar till fonden. Fondens fördelar vinstpremieandelarna enligt medlemmarnas personliga fondandelar. Fondandelarna kan lyftas då förutsättningarna för personalfondslagen och fondens stadgar uppfylls, dock tidigast fem år efter medlemskapets början. För närvarande finns det 41 registrerade personalfonder till vilka hör ca 93 000 arbetstagare.

Bildandet och förvaltningen av en perso-

nalfond förutsätter att fonden får behövliga uppgifter om medlemmarna av arbetsgivarföretaget. Medlemskapet i en fond är obligatoriskt och det går inte att avsäga sig medlemskapet. Alla arbetstagare i arbetsförhållande vid företaget blir medlemmar i fonden. Enligt 9 § personalfondslagen skall de blivande medlemmarna eller de fullmäktige eller andra företrädare som dessa valt kallas till det konstituerande mötet. Således förutsätter redan bildandet av fonden att företrädarna för de personalgrupper som ansvarar för bildandet får uppgifter av arbetsgivaren om de arbetstagare som är blivande medlemmar. Även för att fondens medlemsregister skall kunna föras förutsätts att de uppgifter som fonden har om företagets arbetstagare är à jour. De vinstpremieandelar som har influtit till en personalfond skall fogas till medlemmarnas fondandelar i enlighet med

vad som bestäms i stadgarna. Om inte något annat följer av stadgarna skall enligt 17 § personalfondslagen hälften av vinstpremieandelen fogas till fondandelarna delad enligt de tider medlemmarna under respektive period har fått tillgodoräkna för lön eller förlorad arbetsförtjänst och hälften fördelad enligt de löner och ersättningar för förlorad arbetsförtjänst som under denna period har betalats till medlemmarna. En fond kan inte fördela vinstpremieandelen i medlemsandelar om den inte får uppgifter om utförda arbetstimmar och betalda löner för varje arbetstagare av arbetsgivaren.

Dataombudsmannen har i sitt utlåtande av den 30 januari 1997 ansett att enligt 18 § personregisterlagen (471/1987) kan ett företag vid vilket har bildats en personalfond lämna ut löneuppgifter om en identifierbar arbetstagare till sin personalfond endast med personligt samtycke eller på uppdrag av arbetstagaren. Dataombudsmannen har motiverat sin ståndpunkt bl.a. med att en registrerad personalfond är en självständig, från företaget fristående juridisk person, på grund av vilket överföring av uppgifter om arbetstagarnas löner inte kan betraktas som användning av uppgifterna i den registeransvariges egen verksamhet, utan i detta fall skall bestämmelserna om utlämnande av uppgifter tillämpas. Eftersom det i personalfondslagen inte finns särskilda bestämmelser om utlämnande av uppgifter skall, enligt dataombudsmannen, på utlämnandet tillämpas personregisterlagen som en allmän lag.

Enligt tolkningen av dataombudsmannens utlåtande strider förfarandet vid alla fondföretag för närvarande mot personregisterlagen då företagen lämnar ut löne- och andra uppgifter om arbetstagarna till fonden utan tillstånd eller uppdrag av arbetstagarna. Med beaktande av att fonderna har ca 93 000 medlemmar och att den största fonden har över 11 000 medlemmar är det otänkbart att fonderna skulle åläggas att av varje arbetstagare skaffa personligt samtycke för utlämnande av uppgifter. Även om man skulle förfara på detta sätt skulle det uppstå problem i fråga om sådana arbetstagare som inte vill att uppgifter om dem lämnas ut. Personalfondslagen förutsätter att fördelningen av vinstpremieandelen skall vara opartisk när den fogas till medlemmarnas fondandelar. En fonds styrelse kunde handla i strid med lagen om den till fondens gemensamma

kapital eller till övriga medlemmars fondandelar överför de andelar av vinstpremieandelen som tillhör personer som inte vill att uppgifterna om dem skall lämnas ut.

För att en fond inte skall behöva skaffa medlemmarnas samtycke och för att ett fondföretag inte skall handla i strid med personregisterlagen då det lämnar ut uppgifter om sina arbetstagare till fonden föreslås att till personalfondslagen fogas en bestämmelse om arbetsgivarens skyldighet att lämna ut uppgifter. Det föreslås att till 12 kap. personalfondslagen fogas en ny 60 a §, enligt vilken en arbetsgivare är skyldig att till en personalfond lämna ut alla de uppgifter som behövs för bildande av fonden, förande av ett medlemsregister, beräkning och betalning av fondandelarna samt för övrig förvaltning av fonden. Skyldigheten att lämna ut uppgifter skall gälla fondmedlemmarnas namn, personbeteckning och adress, arbetsförhållandets längd och typ, arbetstid och utförda arbetstimmar, lön och motsvarande uppgifter som fonden behöver för att kunna sköta sina ärenden enligt fondens stadgar och personalfondslagen. Om utlämnandet av uppgifter gällande arbetstagarna föranleder extra utgifter för företaget har det rätt att uppbära dessa av fonden.

Den föreslagna skyldigheten att lämna ut uppgifter gäller också beräkningsgrunderna för vinstpremieandelen och de ändringar som skett i dem. Fondens styrelse behöver noggranna uppgifter om beräkningsgrunderna för vinstpremieandelen för att den skall kunna övervaka att vinstpremieandelen betalas till fonden enligt de fastställda beräkningsgrunderna. Enligt 13 § 3 mom. personalfondslagen skall fonden till arbetsministeriet göra en anmälan om beräkningsgrunderna för vinstpremieandelen och om ändring av dem. För att fondens styrelse skall kunna uppfylla även denna skyldighet förutsätter det att styrelsen får uppgifter om beräkningsgrunderna för vinstpremieandelen.

Tystnadsplikten enligt 61 § 1 mom. personalfondslagen gäller också sådana uppgifter som arbetsgivaren enligt den föreslagna bestämmelsen vore skyldig att lämna ut till fonden. De medlemmar i fondens organ och andra personer som tjänstgör vid fonden vilka tystnadsplikten gäller får inte yppa eller på något annat sätt röja sådana uppgifter gällande fonden eller dess medlemmar eller fondföretaget som är sekretessbelagda.

2. Propositionens verkningar

Propositionen har inga sådana verkningar som skulle inverka på statshushållningen. Propositionens verkningar hänför sig till att man vid verkställigheten av personalfondslagen inte längre kan anses bryta mot personregisterlagen.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid arbetsministeriet. De centrala arbetsmarknadsorganisationerna har hörts om

propositionen. Också dataombudsmannen har gett ett utlåtande om propositionen.

4. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart den har antagits och blivit stadfäst.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av personalfondslagen

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till personalfondslagen av den 15 september 1989 (814/1989) en ny 60 a § som följer:

12 kap.

Särskilda stadganden

60 a §

Skyldighet att lämna uppgifter

Ett företag skall lämna sin personalfond

alla de uppgifter som behövs för bildande av fonden, förande av ett medlemsregister, beräkning och betalning av fondandelarna samt för övrig förvaltning av fonden.

Denna lag träder i kraft den 199 .

Helsingfors den 7 maj 1997

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Minister *Antti Kalliomäki*